

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. І.Я. Горбачевського
МОЗ України
факультет післядипломної освіти
кафедра післядипломної освіти
кафедра хірургії

РОБОЧА ПРОГРАМА
для лікарів-курсантів тематичного циклу вдосконалення
“Лапароскопічні та інші малоінвазивні технології в хірургії та гінекології”
згідно навчально-виробничого плану на 2022-2023 навчальний рік

Дисципліна	Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Комп'ютерний контроль	Іспит	Разом
Лапароскопічні та інші малоінвазивні технології в хірургії та гінекології	10	40	96	4	6	156

Робоча програма складена професором закладу вищої освіти Ігорем Дзюбановським, доцентом закладу вищої освіти Мирославом Кріцаком

Робоча програма обговорена та затверджена на засіданні кафедри хірургії
ФПО

“___” _____ 2022 року, протокол №___

Завідувач кафедри хірургії ФПО

д. мед. н., професор

І.Я. Дзюбановський

Схвалена на засіданні методичної комісії ФПО

від “___” _____ 2022 р., протокол №___

Голова метод кому

к.мед.н., доцент

Р.В. Свистун

Пояснювальна записка

Подальший розвиток хірургії значною мірою визначатиметься ендоскопічними та іншими малоінвазивними технологіями. Вже зараз діапазон лапароскопічних операцій дуже широкий, і зростає з кожним роком. Бурхливо розвивається інструментально-технічне забезпечення. Такі втручання відзначаються малотравматичністю, меншим ризиком для хворого і меншою кількістю ускладнень, скороченням терміну перебування в стаціонарі і непрацездатності.

Уже тепер лапароскопічну холецистектомію визнано “золотим стандартом”, понад 90 % усіх холецистектомій в розвинутих країнах світу виконується цим способом, по суті вона стала найрозповсюдженішою лапароскопічною операцією. Постійно зростаюче розповсюдження цієї технології в Україні поставило проблему організованої підготовки кадрів хірургів–, онкологів–, гінекологів – лапароскопістів.

Без сумніву, виконання лапароскопічної холецистектомії вимагає від хірурга значного клінічного досвіду, досконалого знання анатомії, володіння технікою відкритих операцій на жовчевих шляхах. Водночас, ця технологія вимагає освоєння складної електронної техніки, оволодіння роботи із значною кількістю нових, прецизійних інструментів.

Запропонована програма передбачає навчання хірургів, онкологів, гінекологів на базі центру малоінвазивної хірургії Тернопільської університетської лікарні. Програма включає розділи, присвячені загальним принципам і технічному оснащенню лапароскопічної та торакокопічної хірургії, анатомії органів черевної порожнини, клініки захворювань та власне малоінвазивних оперативних втручань. Увага зосереджена на технічних труднощах, можливих ускладненнях, їх профілактиці та лікуванню.

Система навчання передбачає лекційний курс, практичні і семінарські заняття, а також самостійну роботу під керівництвом викладача і комп’ютерного контролю оволодіння програмою. Навчальний план передбачає широке використання сучасної навчальної літератури, відеофільмів,

забезпечений методичним матеріалом. Передбачається відпрацювання практичних навичок в тренажерному залі, самостійне виконання операцій на тваринах, а також участь курсантів в операціях у центрі малоінвазивної хірургії.

Тривалість навчання – 156 учбових годин.

Навчальний план та програму циклу розроблено працівниками кафедри хірургії з малоінвазивними ендоскопічними технологіями факультету післядипломної освіти Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського.

I. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРЕДМЕТУ.

Мета тематичного циклу вдосконалення “Лапароскопічні та інші малоінвазивні технології в хірургії та гінекології” – підвищення теоретичного рівня знань і поглиблення практичних навичок лікарів-хірургів, онкологів, гінекологів.

ЗАВДАННЯ ЦИКЛУ ВДОСКОНАЛЕННЯ:

а/ поглибити знання про причини і механізм розвитку, особливості клінічного перебігу хірургічних захворювань органів черевної порожнини;

б/ вдосконалити вміння вибору оптимальної та раціональної діагностичної програми у хворих із захворюваннями органів черевної та грудної порожнини;

в/ навчити хірургів, онкологів, гінекологів вибирати оптимальну лікувальну програму у хворих на абдомінальну та торакальну патологію;

г/ узагальнити свій досвід з прийнятими в державі рекомендаціями по лікуванню хворих хірургічного, онкологічного і гінекологічного профілю за допомогою лапароскопічних, торакоскопічних та інших малоінвазивних технологій.

II. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ПРЕДМЕТУ.

Програма навчання на циклі вдосконалення “Лапароскопічні та інші малоінвазивні технології в хірургії та гінекології” складається з окремих розділів: анатомічне обґрунтування лапароскопії та торакоскопії, техніка їх

виконання та можливі ускладнення, лапароскопічна діагностика та лікування гострих і хронічних хірургічних захворювань, лапароскопічна діагностика пухлин, лапароскопія в гінекології, діагностична та лікувальна торакоскопія, інші ендоскопічні операції.

Ш. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРЕДМЕТУ.

1. Тексти лекцій у відповідності до тематичного плану.
2. Методичні матеріали до проведення практичних і семінарських занять включають:
 - а/ методичні розробки до практичних і семінарських занять;
 - б/ методичні вказівки для лікарів-курсантів.
3. Перелік навчального обладнання, технічні засоби навчання;
 - а/ комп'ютери з програмою в режимі „Тренінг”;
 - б/ тематичні слайди;
 - в/ учбові кінофільми, компакт-диски, таблиці;
 - г/ навчальні тварини.
4. Для виявлення знань і навиків курсантів використовується такі види контролю: оцінка базових знань, заключний контроль знань та умінь курсанта, іспит.
5. Перелік екзаменаційних питань по основних розділах /додається/.
6. Перелік практичних навиків для курсантів /додається/.
7. Список літератури по основних розділах /додається/.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ
“ Лапароскопічні та інші малоінвазивні технології в хірургії та гінекології”

Тривалість: 156 учб. год.

Код курсу	Назва розділів	Лекції	Практ. заняття	Семінарські заняття	КК	Іспит	Всього годин
1	Сучасні моделі лапаро-, торако-, артроскопів, допоміжного інструментарію та обладнання.		4				4
2	Анатомічне обґрунтування та техніка виконання лапароскопії та торакоскопії (трупний матеріал, навчання на базі курсу оперативної хірургії).	2	9	2			13
3	Діагностична та лікувальна лапароскопія.	6	61	30			97
3.1	Лапароскопічна діагностика гострих і хронічних хірургічних захворювань.	1	10	8			19
3.2	Лапароскопічна діагностика пухлин.		7	8			15
3.3	Лапароскопічна діагностика та лікування захворювань жіночих статевих органів.	2	11	6			19
3.4	Лікувальна лапароскопія.	1	29	6			36
3.5	Ускладнення лапароскопії.	2	4	2			8
4	Діагностична та лікувальна торакоскопія.	2	12	4			18

4.1	Торакоскопічна діагностика захворювань органів грудної порожнини та середостіння.	1	4	2			7
4.2	Торакоскопічні способи лікування захворювань органів грудної порожнини та середостіння.	1	8	2			11
5	Інші малоінвазивні операції.		10	4			14
	Разом:	10	96	40			146
7	Комп'ютерний контроль				4		4
8	Іспит					6	6
	Всього:	10	96	40	4	6	156

**Тематичний план
лекцій циклу тематичного вдосконалення
“Лапароскопічні та інші малоінвазивні технології в хірургії та гінекології”.**

Тривалість: 10 годин.

№	Назва курсу і розділу	Число учб. годин
1	Анатомічне обґрунтування та техніка виконання лапароскопії та торакоскопії (трупний матеріал, навчальні операції на тваринах – навчання на базі курсу оперативної хірургії)..	2
2	Лапароскопічна діагностика та лікування гострих і хронічних хірургічних захворювань.	2
3	Лапароскопічна діагностика та лікування гострих і хронічних гінекологічних захворювань. .	2
4	Ускладнення лапароскопії, їх профілактика і лікування.	2
5	Діагностична та лікувальна торакоскопія.	2
	Всього:	10

**Тематичний план
семінарів циклу тематичного вдосконалення
“Лапароскопічні та інші малоінвазивні технології в хірургії та гінекології”.**
Тривалість: 40 годин.

№	Назва курсу і розділу	Число учб. годин
1	Анатомічне обґрунтування та техніка виконання лапароскопії та торакокопії (трупний матеріал, навчальні операції на тваринах – навчання на базі курсу оперативної хірургії).	2
2	Лапароскопічна діагностика гострих і хронічних хірургічних захворювань: – закрита травма живота; – гострі хірургічні захворювання живота; – жовчно-кам’яна хвороба і холецистит; – захворювання печінки.	2 2 2 2
3	Лапароскопічна діагностика пухлин – кісти, абсцеси, ехінококоз; – рак підшлункової залози та печінки; – рак шлунку та кишківника; – пухлини заочеревинного простору.	2 2 2 2
4	Лапароскопічна діагностика захворювань жіночих статевих органів: – позаматкова вагітність; – запальні захворювання геніталій; – доброякісні та злоякісні пухлини, кісти.	2 2 2
5	Лікувальна лапароскопія: – лапароскопічна холецистектомія і холецистостомія; – лапароскопічне лікування діафрагмальних та вентральних гриж; – лапароскопічне лікування пельвіоперитоніту.	2 2 2
6	Діагностична та лікувальна торакокопія: – торакокопічна діагностика захворювань органів грудної порожнини та середостіння; – торакокопічні способи лікування захворювань органів грудної порожнини та середостіння.	2 2
7	Інші малоінвазивні операції (нефректомія, адреналектомія, паратиреоїдектомія та інші).	2
8	Оперативна ендоскопія в ортопедії та травматології.	2
9	Можливі ускладнення лапароскопії, їх профілактика і лікування.	2
	Всього:	40

**Тематичний план
практичних занять циклу тематичного вдосконалення
“Лапароскопічні та інші малоінвазивні технології в хірургії та гінекології”.**

Тривалість: 96 годин.

№	Назва курсу і розділу	Число учб. годин
1.	Сучасні моделі ендоскопів, інструментарію і допоміжного обладнання: оптична відеосистема, монітори, відеомагнітофон, інсуфлятор, електрокоагулятор та електроди, інструменти для доступу. Специфіка їх обробки та стерилізації.	4
2.	Анатомічне обґрунтування лапароскопії (трупний матеріал, навчальні операції на тваринах – навчання на базі курсу оперативної хірургії).	1
3.	Анатомічне обґрунтування торакокопії (трупний матеріал, навчальні операції на тваринах – навчання на базі курсу оперативної хірургії).	1
4.	Анестезіологічне забезпечення лапароскопії та торакокопії;	2
5.	Діагностична лапароскопія. Планова, ургентна. Покази, протипокази (трупний матеріал, навчальні операції на тваринах – навчання на базі курсу оперативної хірургії).	1
6.	Техніка виконання лапароскопії. Загальний огляд, прицільний огляд (трупний матеріал, навчальні операції на тваринах – навчання на базі курсу оперативної хірургії)..	2
7.	Лапароскопія при низькому тиску. Лапароліфтинг.	1
8.	Біопсія. Способи та техніка виконання. Помилки.	1
9.	Лапароскопічна діагностика апендициту.	1
10.	Лапароскопічна діагностика перфоративної виразки.	1
11.	Лапароскопічна діагностика гепатиту, цирозу печінки.	1
12.	Лапароскопічна діагностика травм живота.	2
13.	Лапароскопічна діагностика панкреатиту.	1
14.	Лапароскопічна діагностика перитоніту.	1
15.	Лапароскопічна діагностика гострого холециститу.	1
16.	Лапароскопічна діагностика кіст, абсцесів, ехінококозу органів черевної порожнини.	2
17.	Лапароскопічна діагностика раку шлунково-кишкового тракту	1
18.	Лапароскопічна діагностика раку підшлункової залози, печінки та жовчного міхура.	1
19.	Лапароскопічна діагностика пухлин заочеревинного простору.	1

20.	Лапароскопічна діагностика та лікування кіст яєчників.	2
21.	Лапароскопічна діагностика та лікування доброякісних пухлин матки і додатків.	2
22.	Лапароскопічна діагностика та лікування злоякісних пухлин матки і додатків.	2
23.	Лапароскопічна діагностика та лікування позаматкової вагітності.	2
24.	Лапароскопічна діагностика та лікування запальних захворювань геніталій.	2
25.	Лапароскопічні способи діагностики та лікування безпліддя.	2
26.	Лапароскопічні способи діагностики та лікування ендометріозу	2
27.	Кульдоскопічна діагностика захворювань геніталій.	1
28.	Лапароскопічна апендектомія. Покази, способи і техніка виконання.	2
29.	Лапароскопічна холецистектомія.	4
30.	Лапароскопічна холедохолітотомія.	2
31.	Лапароскопічне лікування гострого та хронічного панкреатиту.	2
32.	Лапароскопічна фундоплікація. Покази, види, техніка виконання.	2
33.	Лапароскопічне лікування ахалазії стравоходу.	1
34.	Лапароскопічне лікування пахвинних гриж.	2
35.	Післяопераційні вентральні грижі.	2
36.	Лапароскопічне дронування черевної порожнини.	1
37.	Лапароскопічні органостомії та інші лікувальні маніпуляції.	2
38.	Лапароскопічна ваготомія. Покази, види, техніка виконання.	1
39.	Лапароскопічні способи лікування ожиріння.	2
40.	Лапароскопічна спленектомія. Покази, техніка виконання.	2
41.	Лапароскопічна пункція кіст.	1
42.	Лапароскопічне лікування злукової хвороби.	1
43.	Лапароскопічні способи лікування захворювань товстої кишки.	2
44.	Ушкодження судин передньої черевної стінки, судин брижі, заочеревиних судин під час виконання лапароскопії.	1
45.	Ушкодження внутрішніх органів черевної порожнини під час виконання лапароскопії.	1
46.	Ранні і віддалені післяопераційні ускладнення.	2
47.	Техніка виконання торакокопії (трупний матеріал, навчальні операції на тваринах – навчання на базі курсу оперативної хірургії).	1
48.	Торакокопічна діагностика захворювань органів грудної	2

	порожнини та середостіння.	
49.	Торакоскопічна біопсія легень, лімфатичних вузлів.	1
50.	Торакоскопічна грудна симпатекомія. Покази, техніка виконання.	2
51.	Торакоскопічне лікування бульозної хвороби та раку легень.	2
52.	Торакоскопічне лікування емпієми плеври.	1
53.	Торакоскопічне лікування захворювань стравоходу та тимуса.	2
54.	Ускладнення торакоскопічних операцій. Профілактика та лікування.	1
55.	Поперекова симпатекомія. Покази, техніка виконання.	2
56.	Нефректомія. Покази, способи і техніка виконання.	2
57.	Адреналектомія. Покази, способи і техніка виконання.	2
58.	Малоінвазивні методи лікування захворювань щитоподібної та паращитоподібних залоз.	2
59.	Оперативна ендоскопія в ортопедії та травматології.	2
	Всього:	96

Фахові компетентності (ФК):

ФК1. Знати основні питання клінічної анатомії передньобочкової стінки живота;

ФК2. Орієнтуватись в константах гомеостазу, їх порушеннях та корекції;

ФК3. Інтерпретувати результати діагностичної лапароскопії, робити на основі цих даних узагальнення та практичні висновки;

ФК4. Знати клінічну симптоматику гострих хірургічних захворювань органів черевної порожнини;

ФК5. Визначити показання до лапароскопічних операцій з врахуванням індексу коморбідності;

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Оволодіти технікою проведення діагностичної лапароскопії;

ПРН 2. Оволодіти технікою лапароскопічної адреналектомії;

ПРН 3. Оволодіти технікою проведення лапароскопічної холецистектомії при хронічному холециститі;

ПРН 4. Оволодіти технікою проведення лапароскопічної холецистектомії при гострому холециститі;

ПРН 6. Оволодіти технікою проведення лапароскопічного дренивання черевної порожнини;

ПРН 7. Оволодіти технікою проведення лапароскопічної спленектомії;

ПРН 8. Оволодіти технікою проведення лапароскопічної нефректомії;

ПРН 9. Оволодіти технікою проведення лапароскопічної гістероектомії.

Література

1. Вінд Г. Дж. Прикладна лапароскопічна анатомія: черевна порожнина і малий таз: Практичний посібник // М.: Медична література, 1999. - 384 с.
2. Ендоскопічна хірургія: навчальний посібник / В.М. Запорожан, В.В. Грубнік, Ю.В. Грубнік, А.В. Малиновський та ін. – Медицина, 2019. – 592 с.
3. MacFadyen B., Arregui M., Eubanks S. Laparoscopic surgery of the abdomen // Springer-Verlag New York Berlin Heidelberg, 2004. - 556 p.
4. Maurice E. Arregui, Robert J. Fitzgibbons, Namir Katkhouda Principles of laparoscopic surgery: basic and advanced techniques // Springer-Verlag New York Inc., 1995. - 852 p.
5. Pignata G., Bracale U., Lazzara F. Laparoscopic Surgery: Key Points, Operating Room Setup and Equipment // Springer international publishing Switzerland, 2016. - 652 p.
6. Reichman's Emergency Medicine Procedures, Eric F. Reichman, 2018
7. Gordon and Nivatvongs' Principles and Practice of Surgery for the Colon, Rectum, and Anus, David Beck, Steven Wexner, Janice Rafferty, 2018
8. Chirurgia, Renzo Dionigi, 2017
9. First Aid for the Surgery Clerkship, Latha Ganti, 2017.
10. Rush University Medical Center Review of Surgery, Jonathan Myers et al., 2017.
11. Surgical Recall, 8E, Lorne Blackbourne, 2017.
12. Handbook of Surgical Technique: A True Surgeon's Guide to Navigating the Operating Room, Christopher J. Hartman, Louis Kavoussi, 2017.
13. Review of Surgery for ABSITE and Boards, Christian DeVirgilio MD FACS, Areg Grigorian MD (editor), 2017.
14. Mesenteric Principles of Gastrointestinal Surgery: Basic and Applied Science, Coffey, John Calvin, Sehgal, Rishabh, Walsh, Dara, 2017.
15. Domesticating Organ Transplant: Familial Sacrifice and National Aspiration in Mexico, Megan Crowley-Matoka, 2016.
16. Obesity Care and Bariatric Surgery, Kenric M Murayama, Shanu N Kothari, 2016.
17. Flaps and Reconstructive Surgery, Fu-Chan Wei, Samir Mardini, 2016.